

Til: Utdanningsdirektoratet Kopi: Tananger menighets SFO
Fra: KA v/ spesialrådgiver Dato: 24. mars 2023
Jens A. Bjelland
Re: Høring om 12 timer gratis SFO for elever på 1. og 2. trinn

Høringsuttalelse fra KA om 12 timer gratis SFO for elever på 1. og 2. trinn

Opplever dere at dagens ordning om 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn i forskriften § 1B-4 fungerer godt? Hvis nei, hvorfor ikke?

Slik ordningen er organisert i dag, fungerer den fint. For eksempel har et av våre medlemmer, Tananger menighets SFO i Sola kommune, to plasstyper de tilbyr: 60% fordelt på tre dager i uken, og 100% plass. I begge tilfellene, får foreldrene fradrag for 12 timer gratis i uken på den månedlige regningen for SFO-plassen. Dette fungerer fint, og gjør det mulig for SFO-ledelsen å organisere bemanningen på en slik måte at man er godt bemannet til enhver tid og har attraktive stillinger.

Er dere enige i at ordningen med gratis SFO på 1. og 2. trinn som hovedregel må omfatte alle dager kommunen har et SFO-tilbud? Hvis nei, hvorfor ikke?

Nei. Men det kommer an på hva som menes med kravet. Det er tre mulige problemer som vil være krise for særlig private SFO-drivere, slik Tananger sokn er:

1. Dersom kravet om 12 timer gratis SFO fordelt på hver dag betyr at det ikke vil være mulig å tilby deltidsplasser med gratis SFO fordelt på noen dager, vil det være svært problematisk. Sagt med andre ord: Dersom kravet er slik å forstå at Tananger menighets SFO blir tvunget til å tilby sin 60%-plasstype over 5 dager med noen få timer i stedet for 3 fulle dager, som i dag, vil det skape en umulig situasjon.

Grunnen til dette er at det sannsynligvis vil gjøre at flere vil velge en slik 60%-fordelt-på-fem-dagers-plass, og at markedet for fulltidsplasser undergraves. Dette vil igjen gjøre at totalt antall timeproduksjon for SFOen vil gå drastisk ned, og komme under et kritisk punkt hvor det vil være umulig å opprettholde driften. I tillegg kommer problemet med at det vil være svært vanskelig å rekruttere ansatte til å komme inn og jobbe 2,5 time per dag. Men det er det som vil være behovet om veldig mange av barna kun skal være der noen få timer på ettermiddagen hver dag.

I tillegg vil en vridning til mange flere på deltids plass føre til at man må stenge morgenåpen SFO. Dette er et viktig tilbud i dag, som ikke vil være mulig å opprettholde med færre barn på heltidsplass. Tananger menighet driver både barnehage og SFO, og tilbyr dermed familier å kunne levere både barnehagebarn og skolebarn samtidig, før skolen starter.

Kort fortalt er den store faren ved å kreve at de 12 gratistimene må fordeles på fem dager, at det vil lede barn over fra heltidsplasser og til deltids plasser. Konsekvensen er at det blir umulig å organisere arbeidet for de ansatte på en

bærekraftig måte i store nok stillinger, og det vil bli umulig å skaffe kvalifisert bemanning. Slik SFO er finansiert i dag, er man avhengig av den forutsigbarheten det gir at de fleste har fulltidsplass og slik betaler for alle timene i uka, også om de ikke benytter dem. I en virkelighet der mange flere kun vil betale for noen få timer og bruke disse, vil mange SFOer måtte legges ned.

2. Det andre spørsmålet vi opplever som litt uavklart, er hvorvidt det foreslås å kreve at SFOer må tilby en plasstype *med kun de 12 gratistimene*. Det vil i så fall forsterke alle problemene nevnt over her enda mer. Det vil drive mange over på deltidsplasser og gjøre organiseringen av SFO fra et arbeidsgiverperspektiv svært vanskelig.
3. Vi lurer på hvordan dette vil slå ut i ferier, der behovet for mer tid i SFO ofte er stort hos familiene. Dersom man nå gjør grep som gjør at flere går over til deltid i SFO, vil det gjøre feriekabalen vanskeligere for alle.

Hva bør ligge i forbeholdet «så langt det er praktisk mulig», og mener dere at det er andre forbehold som bør tas?

Vi opplever det som vanskelig å tolke hva man mener med *praktisk mulig*. Vi mener hele hovedregelen om at de 12 timene skal fordeles på alle fem åpningsdager bør frafalles. Men om den skal bestå, bør forbeholdet være «...så langt det er praktisk og økonomisk mulig».

Den praktiske byrden ligger i å skaffe ansatte til å jobbe ekstremt korte skift. Den økonomiske byrden ligger i at når mange flere går deltid, blir det ikke mulig å lønne nok ansatte til å drive godt.

Er dere enige i vår vurdering av de administrative og økonomiske konsekvensene?

Nei. Se våre tidligere svar. Deres vurdering av administrative og økonomiske konsekvenser tar ikke inn over seg at dersom man skal tilby noen timer gratis hver dag man har åpent, også for barn i deltidsplasser, vil dette føre til store bemanningsbehov i noen få timer per dag, som vil skape en administrativ knute, fordi man ikke vil klare å skaffe folk til å jobbe slike stillinger.

De økonomiske konsekvensene er motsatt av det dere antyder: Dette vil ikke føre til flere barn i SFO, det vil føre til at barn som i dag har heltidsplass går over til deltidsplass. Dermed blir det vanskeligere å opprettholde bærekraftig drift.

Støtter dere vårt forslag til forskriftstekst med merknader?

Nei. Forskriftsendringen bør være:

Ny § 1B-4 Gratis skolefritidsordning for elever på 1. og 2. årstrinn

Kommunen skal gi fritak fra foreldrebetaling for 12 timer per uke for elever på 1. og 2. årstrinn som har plass i skolefritidsordninga. Kommunen kan krevje betaling for kost.

Med vennlig hilsen KA
v/Jens A. Bjelland
spesialrådgiver og avdelingsnestleder